

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Limburg

Restant van het landgoed de la Riva

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel:	Restant van het landgoed de la Riva
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Gingelom
Deelgemeente:	Niel-bij-Sint-Truiden
Bron:	Schepping: 2016-08-12 Bijwerken: 2017-05-30 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/303132
Coördinaten:	Breedte: 5.12715092605 Lengte: 50.737259362

Primaire tekst

Verloren park bij het laat 18de-eeuwse kasteel de la Riva, nu boerderij.

Een onvolledig bewaard en niet gedateerd document in het Rijksarchief te Hasselt vermeldt het land en de vrijheid Niel met mooi kasteel, watermolen, meer dan 33 bunders land, weiden en bos. Het goed behoorde tot de bezittingen van de familie de Corswarem. Charles de Corswarem (1769-1822), kleinzoon van Joseph Clément de Corswarem, opperjachtmeester van het land van Luik en graaf van Niel, verwierf in 1816 de hertogelijke titel Looz-Corswarem. De kadastrale legger van 1844 geeft Maria Theresia de Corswarem, gravin te Sint-Truiden als eigenaar op, nadien volgen het echtpaar de la Riva Agüero – Vandevelde en in 1869 Josephus de la Riva, rentenier in Niel. Deze familie, waarvan de eerste telg officier was in Peru, gaf het goed zijn naam. De literatuur publiceert een plan van het park en signaleert dat graaf Guillaume de Looz Corswarem het kasteel in 1790 liet bouwen. Het Primitief kadasterplan door landmeter J.L. Gitta (rond 1824) toont een kasteel waarop dienstgebouwen rond een open binnenkoer aansluiten in een strak geometrische configuratie.

Het goed werd genoteerd op de eerste uitgave van de kaarten van het Dépôt de la guerre (opname 1871, uitgave 1877) met een parkje in landschappelijke stijl, ten zuiden van de spoorweg Luik-Brussel. Het domein lag bij de Molenbeek en nam een nagenoeg L-vormige site in beslag. De toegang gebeurde via een brede oprit, die voorbij de spoorwegbrug vertrok.

Het kasteel werd in 1943 afgebroken maar er zijn prentkaarten van bewaard. Het was een bepleisterd, neoclassicistisch gebouw van vijf traveeën en drie bouwlagen, gelegen naast de boerderij, waarvan de binnenkoer naar het kasteel toe open was. Een twee bouwlagen hoog portiek van vier traveeën, geritmeerd door zuilen onder een entablement en gemarkeerd door vier bekronende siervazen aan de gootlijst gaf de voorgevel zijn classicistisch karakter. In de parkgevel beantwoordde er een nauwelijks uitspringend risaliet aan, met balkon boven de deur. De latere zuidelijke uitbreiding met twee traveeën, waar aan de noordzijde de toevoeging van steunberen beantwoordde, verstoorde de aanvankelijke symmetrische opbouw, die overigens de hand van architect Henry in herinnering brengt. Een gordel van bomen- en struiken vormde de begrenzing van het goed en het park bezat een lusvormig padenpatroon dat rond grasvelden en weiden voerde. Het pad was begeleid door bosjes, bomen- en struikmassieven en deed ook de waterpartij met rond eilandje aan.

Het vermelde opmetingsplan, dat noch een auteur noch een jaartal draagt, dateert van na de uitbreiding van het kasteel en de bouw van de inrijpoort, die het met het neerhof verbond. Deze toestand is wel op het Primitief kadasterplan maar niet op de Dépôt-kaart van 1871 genoteerd. Aan de voet van het kasteel en aan de rand van de grote weide tussen kasteel en vijver liggen bloembedden waarin men gewoonlijk éénjarigen plantte, met als resultaat de typische veelkleurige corbeilles waarmee men

tuinen uit de tweede helft van de 19de eeuw associeert. Op de kaart van het Dépot ligt de moestuin ten westen, aansluitend bij de boerderij, percelen waar het plan eveneens aanplantingen aangeeft.

Op de stafkaart van 1949 is het goed aangeduid als hoeve en voormalig kasteel, beide tot U-vorm geëvolueerd, de vijver is uitgebreid, de wandelpaden in het park zijn niet langer genoteerd en de oprit loopt nu voorbij het kasteel in westelijke richting verder, parallel met de spoorlijn naar de Montenakenstraat.

Momenteel blijft er enkel een boerderij zonder park over. Slechts de dreef, nu met ongeveer 20 jaar oude Canadapopulieren, verwijst nog naar het verleden.

Auteur: De Maegd, Christiane

Auteur: van den Bossche, Herman

Datum: 2003

Titel Text: Park van het kasteel de la Riva

Grafische documenten

Boerderij op de site van het kasteel de la Riva. (Michiels, Marijke, 14-11-2016, ©Vlaamse Gemeenschap)

Vermoedelijk muurrestant van het domein de la Riva. (Michiels, Marijke, 14-11-2016, ©Vlaamse Gemeenschap)

Canadapopulieren op de site van het voormalig kasteel de la Riva. (Michiels, Marijke, 14-11-2016, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Rijksarchief Hasselt, Familiearchief Menten, nr. 1060.

Archief van het kadaster Hasselt, Primitief plan, s.d.

Annuaire de la noblesse belge, 1893-1894, 1376-1379.

BOLLINGH M. 2000: *Gingelom mijn dorp*, Gingelom, 50.

Informatie verkregen van notaris F. Aumann.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120905>

Beknopte karakterisering

Datering: eerste helft 19de eeuw, vierde kwart 18de eeuw

Typologie: dreven, hoeven